

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De rebus Ecclesiae non alienan. Consilium CCXCVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

CONSIL. CCXCVI.

num erit, si res per commissionem & cognitionem, vocatis his quorum interest, expeditur.

De rebus Ecclesiæ non alienan.

S V M M A R I V M.

Vnio & incorporatio Ecclesiæ ab ordinario facta:

1. Spoliatus etiam a Iudice, ordine iuris prætermisso, restituendus est.
2. Spolij restitutio non impeditur ex defectu tituli.
3. Vnio beneficiorum per Episcopum fieri potest.
4. Papa, non etiam inferioribus de suo facto asserentibus credi.
5. Prælatus sine consensu Capituli quæ bona alienare possit.
6. Vnio ex quibus causis valeat.
7. Ius quæsitum colla non debet.
8. Papa ex plenitudine potestatis potest iuri quæsito derogare.
9. Surtreptio & obreptio non solum dolosa sed etiam ex ignorantia commissa nocet in gratiosis.
10. Constitutio nova exorbitans restringenda.
11. Constitutio Ducis Philippi de non exequendis litteris Apostolicis sine placito, non habet locum in litteris vel dispositionibus Ordinariorum.
12. Vnio quando possit beneficium iuris patronatus sine patroni consensu.
13. An in unione requiratur consensus Domini secularis, si beneficium unum habet feudalibus bonis.
14. Vnio beneficij est de eius proprietate.
15. Bona Ecclesiæ dici non possunt vacantia.

CONSILIVM CCXCVI.

Omnibus, quæ ultrò citroque proposita, dicta, allegata, & exhibitæ sunt, in lite, seu communicatorio processu, ratione unionis seu incorporationis Ecclesiæ parochialis S. Petri de Dalhem in Ducatu Lutsemburgensi, Diocesis Trevirensis, inter Collegium Societatis Iesu in civitate Trevirensi Supplices, & Abbatissam ac Conventum Monialium Monasterii S. Spiritus Oppidi Lutsemburgensis, illisque ad iunctum Procuratorem Generalem Concilii Lutsemburgensis, Opponentem, excussis, deprehendimus bono iure dictum Collegium contendere ad recuperationem sibi unitæ & incorporatæ dictæ Ecclesiæ, ac bonorum seu decimarum ejusdem. Cujus boni juris demonstratio etsi ante nos longissimâ deductione jam per alios confecta sit, & quidem tam exactè, ut expeditum non sit, in facto aut in iure illis quicquam addere; non gravabimur tamen per illos latè & abundantissimè tractata velut in compendium contrahere; eaque paucis ob oculos proponere, in quibus status causæ & punctus totius controversiæ consistit, tam quoad possessorem, quàm petitorium iudicium.

Et quidem imprimis expeditissima est possessoris causa: nam cum ex instrumentis pro parte Collegii reproductis, ipsaque rei evidentia constet, dictum Collegium in anno millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, ex concessione Illustr. ac Reverendissimi D. Ioannis Archiepiscopi Trevirensis obtinuisse annexionem & incorporationem Monasterii Monialium S. Barbaræ extra & prope muros civitatis Trevirensis, cum omnibus

De reb. Eccles. non alien. 569

suis iuribus, pertinentiis, bonis, proventibus, & emolumentis; constet quoque, quod in anno millesimo, trecentesimo nonagesimo, eidem Monasterio S. Barbaræ ex consensu Abbatis & Conventus S. Maximini Trevirensis, ad quorum collationem seu præsentationem dicta Ecclesia parochialis de Dalhem pro tunc spectabat, per Fel. Rec. Bonifacium Papam Nonum incorporata & unita fuerit eadem Ecclesia de Dalhem, cum omnibus suis iuribus & pertinentiis, & quod virtute huiusmodi annexionis & incorporationis dictum Collegium pervenerit ad realem & effectivalem possessionem iurium, bonorum, & reddituum olim ad dictum Monasterium S. Barbaræ spectantium; & specialiter ad realem perceptionem decimarum dictæ Ecclesiæ de Dalhem, idemque Collegium sine ulla turbatione ac cuiuscumque impedimento in eadem possessione usque ad mensem Martium anno 1567. permanerit: dubitandum non est, quin dictum Collegium pro vero & indubitato dictæ Ecclesiæ ac decimarum illius possessore haberi & reputari debuerit, & minime illà ullo modo, saltem non juris ordine prætermisso, ante sententiam in petitorio iudicio obtentam, spoliari & in illà molestari posse. Rectè itaque Collegium contendit sibi reintegrandam esse possessionem dictarum decimarum, aliorumque locorum dictæ Ecclesiæ, quæ Opponentem primum arrestari, post deinde veluti sequestrati curarunt, & tandem illis Collegium planè spoliaverunt in dicto anno sexagesimo sexto, in quo spolio adhuc perseverant.

* Quippe juris ratio manifesta est, quod spoliatus ante omnia restitui debeat, l. ult. de restit. spoliat. etiam si Iudicis auctoritate sit facta spoliatio; juris tamen ordine prætermisso, c. conquerente de restit. spoliat. qui in hoc spolio non invenitur servatus: quam spoliationem Opponentem colorare aut excusare non possunt per allegationem defectus tituli seu juris, aut deficientis Regij placiti: * nam restitutio spolij usque adeo privilegiata est in vero possessore, ut per objectionem defectus tituli impediri aut differri non possit, c. sollicitus de restit. spoliat. etiam si obijceretur defectus Canonice institutionis, c. in litteris de restit. spoliat. sine qua nullam ecclesiasticum beneficium obtineri potest, c. 1. de reg. iur. lib. 6.

Neque potest dicto Collegio ob stare, nec Opponentibus ad iustificandum seu excusandum spolum prodesse, quod Collegium in sequestro, consenserit: nam huiusmodi consensus simplex & absolutus non est, neque tendit ad approbandum antecessens arrestum aut constituendum sequestro, sed dumtaxat ad hoc, ut conjuncta manu decimæ pendente lite locarentur & perciperentur, pro ejus parte, quæ in lite obtineret securitatem; per quem consensum Collegium non deposuit animum possidendi; uti nec possessio per simplicem sequestrationem amittitur, l. interesse de acq. poss. & ibi Bartol. & alij.

Nec sanè debebant Opponentem occasione vel arresti, vel sequestri aut prædicti consensus ulterius manus extendere ad locationem decimarum suo nomine tantum, & multò minus ad illarum perceptionem, excluso Collegio: quod cum temerè fecerint, proculdubio spoliassè dici debent;

& per

& per consequens ante omnia dictum Collegium redintegrare. Cujus redintegrationis petenda tanto iustior est occasio, quanto ius ipsius Collegii in & ad dictam Ecclesiam atque illius jura & pertinentias solidius & firmitus est; de quo nunc agendum est. Hujus boni juris & iustitiae, quoad causam petitoriam seu proprietatis, deductio & demonstratio, quoad dictum Collegium, expedita est ex instrumento concessionis, unionis, & incorporationis, quam praefatus Reveren. Dominus Episcopus Trevirensis fecit de dicto Monasterio S. Barbarae in usum & commodum praefati Collegii: quae unio, incorporatio, annexio valida, iusta & irrevocabilis omnino censei debet, ex causis & rationibus sequentibus. Primo, ex eo, quod si facta ab eo & per eum, qui eius faciendae potestatem habebat, hoc est a dioecetano Episcopo tam loci, in quo est praefatum Monasterium S. Barbarae, atque etiam dicta Ecclesia, quam ubi est dictum Collegium, sub Archiepiscopo videlicet Trevirensi. Constat enim id ex instrumentis Opponentium, adeoque ex ipsa Bulla, ex qua ipsi ius suae unionis fundant; in qua aperte narratur, dictam Ecclesiam de Dalhem esse Trevirensis Dioecesis. * Iam vero indubitatum est, cujusque Dioecesis Episcopum seu Archiepiscopum a iure communi habere potestatem per unionem & incorporationem conjungendi & annexendi beneficia, Ecclesias, collegia, & Ecclesiastica bona sita in sua dioecesi ad aliud beneficium, Ecclesiam, aut Collegium, *c. sicut unire De excess. praelat. c. Quod translationem De offic. leg. Paul. Paris. consil. 36. Quod praefata in princ. vol. 4.* De cuius potestate & factae unionis validitate ex causa efficiente minus dubitandum est; ob id, quod haec unio & applicatio dicti Monasterii ad Collegium dictae Societatis processerit etiam ex consensu & permessa facultate summi Pontificis, quae etsi ex die seu data videatur esse ipsa unione & applicatione per Archiepiscopum facta postea, videlicet de data decima nonae Septembris anno 1566: cum unio D. Archiepiscopi sit de prima Maij tunc proximae antecedentis: in rei tamen veritate est prior; quia non continet consensum de futuro, sed declarationem facultatis antea ad petitionem dicti Archiepiscopi concessae; * quibus verbis Pontificis sic de suo antecedenti facto loquentibus plena fides adhibenda est, *anor. in c. Cum a nobis nu. 1. De rescript. etiam si alijs inferioribus sic de se suoq; facto asserentibus fides non esset adhibenda, d. c. Cum nobis & ibi Panorm. c. alij: cum aliqui sufficiat in unione consensum eorum, quorum consensus requiritur, perinde ante, ut post factam unionem intervenire, c. Cum nos De bis qua sunt a praelat. c. Cura De iure patronat. Rebuff. in praxi benefic. tit. de unione gloss. 11 nu. 20.*

Secundo, ad validitatem dictae unionis constituendam facit, quod non possit dici facta cum praepudio alicujus interesse habentis, etenim constat, quod Priorissa & Conventus dicti Monasterii S. Barbarae non valentes diutius vitam sustinere in dicto Monasterio, toto decennio ante datam hujus unionis, videlicet anno 1556. hoc suum Monasterium omniaque illius bona, jura, & pertinentias cesserint & remisissent ad manus dicti Ar-

chiepiscopi, sui in spiritualibus & temporalibus superioris: sic quod idem Archiepiscopus ex eo tempore fuerit in possessione, saltem iure administrationis, eorundem bonorum, jurium, & pertinentiarum, usque ad datam dictae unionis. Unde quemadmodum ab eo tempore nemo aliquid interesse ex dissolutione seu resolutione dicti Monasterii & bonorum ejusdem ad opus dicti Archiepiscopi praetendit; ita quoque nemo praetendere potuit aliquid interesse, ex eo, quod idem Archiepiscopus dictum Monasterium cum bonis applicuerit & incorporaverit dicto Collegio; in qua applicatione ipsius solius Archiepiscopi praedictum vertebatur.

Neque recte dicitur, ideo nullam esse hanc unionem, quia sine consensu Capituli sui idem Archiepiscopus illam fecerit, *c. pastoralis in fine De donat. c. v. c. Pastoralis De bis qua sunt a praelat. sine consensu Capituli: nam cum Capituli non interfuerit, nihil necessum fuit ipsius consensum ad hoc requirere; quippe cum hoc Monasterium cum suis bonis per cessionem & reservationem dictarum Priorissae & Conventus ad manus Archiepiscopi, pleno jure non transiverit in ius ipsius Archiepiscopatus, Ecclesiae aut mensae Episcopalis Trevirensis, sed tantum ad dispositionem, prout dignum vel idoneum videretur; non potest hic recipi aliquid Capituli interesse. * Quemadmodum Capituli non potest alienare res immobiles Ecclesiae, *Clem. 1. De reb. Eccles. non alienan. potest tamen illas sine consensu Capituli ac sine juris solemnitate alienare, quae ejus conditionis sunt, ut alienari vel debeant vel soleant: ut sunt res emphyteuticae ex caducitate; vel feudales ex quacunque causa ad Ecclesiam revertae, c. Ut super & ibi Doct. De reb. Eccles. non alien. Franc. Curtius de feudis part. 2. q. 1. & seq.* Ita ut cum hoc Monasterium aut illius bona non fuerint incorporata Archiepiscopatus seu illius mensae, aut suae metropolitanae Ecclesiae, supervacuum fuerit consensum Capituli adhibere, cujus nullum praetenditur interesse; cum etiam hoc Monasterium, ejusque bona, eodem loco & jure futura sint apud hoc Collegium, ut olim fuerant apud dictum Conventum Monialium.*

Qua ratione nec ex eo capite oppugnari potest haec unio, quod Abbas & Conventus S. Maximini ad eam non sint vocati: nam, ut mox dicitur, illorum quoque non interfuit, quippe qui in seu ad Monasterium S. Barbarae nihil unquam juris habuerint: & quoad Ecclesiam de Dalhem, in eam quoque & in bona illius nihil juris unquam habuerunt, praeter jus collationis & praesentationis ad Pastorum ejusdem Ecclesiae; quae cum de fuorum praedecessorum consensu per Bonifacium Papam Nonum abhinc ducentis prope annis sit suppressa, extincta, & dicto Monasterio S. Barbarae unita & incorporata, reservato dicto Abbati & Conventui iure collationis seu praesentationis ad perpetuam Vicariam ejusdem Ecclesiae (quod ius illis adhuc durat) non potest ullum dictorum Abbatum & Conventus inter esse praetexti, quod haec unio & applicatio illis non vocatis sit facta: vocari enim non debet ad actum quemcumque nisi cujus interest, *l. De unoquoque De re ma. Paul. l. a.*

ris. consil. 37. Attendatur nu. 12. vol. 4. quique citatus non possit actui contradicere, l. Qui potest invit. De reg. iur. l. Recusare in princ. Ad S. C. Trebell. Iafon in l. Nec quicquam §. ubi decretum nu. 31. De offic. procons. Sola itaque dicti Archiepiscopi voluntas & operatio hac in re sufficit: cum jus Episcopis permittat desertorum aut quæ malè reguntur monasteriorum dispositionem, Clem. Quia contingit de relig. domib.

6 Tertiò hanc explicationem & unionem validam facit iustitia illius; quòd scilicet sit facta ex iusta & pignante causa, tam ex parte Monasterii S. Barbara applicati & uniti, quàm ex parte Collegii dictæ Societatis. Ex parte Monasterii quidem paupertas & desolatio illius, Clem. Ne in agro §. ad hac De statu monach. Ioan. Bapt. Cacialup. in tract. De uno. articulo 5. ob quam Priorissa & Conventus declaraverunt se non posse diutius intertenere statum dicti Monasterii, ideoque illi & omnibus bonis ac pertinentiis illius cedere: ex qua causa facta dicti Monasterii desolatio seu desertio, & ad manus Archiepiscopi cessio, non debuit cedere commodum illius aut mensæ suæ, sed potius extra manum poni, & alii egenti Ecclesiæ vel Collegio applicari, Clem. Si una Ecclesia De reb. Eccles. non alien. Ex parte dicti Collegii iustitiam facit ejusdem Collegii per Sedem Apostolicam approbati paupertas & Ecclesiæ universalis utilitas, quæ ingentia commoda & fructus ex institutione hujus Societatis recipit, c. Exposuisti De preben. Ferrus de Vbaldis in tract. de unione c. 3. Ita quòd Opponentibus nimis improbabilius dictis Supplicantibus obiciant, quòd eorum generatio non sit nota, & ipsis tamquam incognitis hujusmodi unio aut incorporatio fieri non deberet: incogniti enim dici non possunt, quos Sedes Apostolica approbat, & quorum conversatio omnibus nota est cum summa Reipub. utilitate, c. Cum deputati De iud.

Quartò, hanc applicationem & unionem validam & irretectibilem facit ipsa forma & executio, quòd scilicet sit non temporalis, sed perpetua, facta ad perpetuam utilitatem non alicujus personæ, sed dicti Collegii, c. Exspanda §. qui verò De preben. Per. de Vbaldis d. tract. c. ult. Quam perpetuitatem confirmat possessio dicti uniti & incorporati Monasterii per Collegium apprehensa, sic quòd inde eadem unio sortita sit suum effectum, per hoc quòd idem Collegium dictum Monasterium, omniaque ejus jura & bona, ei prius vel ex fundatione & dotatione vel ex dicta unione quomodolibet acquisita, realiter apprehenderit, & biennio pacificè cum plena perceptione possederit. Inde enim inducitur consummatio & effectus factæ unionis, Paul. Paris. cons. 5. Vno nu. 70. cum seq. usque ad 155. vol. 4. & per consequens illius irrevocabilitas, Reg. cancell. 12. de revoc. unionib. & Concil. Trid. sess. 7. cap. 6. & quidem in proposito statim ab initio factæ unionis, ideo quia illa fuerit pura, & à nullo eventu suspensa de Monasterio vacante, & quia dictum Collegium ex illa statim sit ingressum possessionem dicti Monasterii, Rota decis. 252. nota quòd beneficium, alias est §. 5. & decis. 19. nota quòd reservatio alias est §. 4. De reb. Eccles. non alien. in antiq. Quint. Mandos. ad reg. Cancell. 12. De revocat. uno. Quæ cum ita sese habeant, dubitandum non est, quin hæc Reverendi Archiepiscopi I revirensis

applicatio de hoc Monasterio S. Barbara cum omnibus suis juribus, bonis, & pertinentiis censi debet valida, efficax, firma, irrevocabilis.

Vnde consequitur, quòd unio & incorporatio, quam dicti Opponentibus ex intervallo plusquam unius anni post datam dictæ unionis, videlicet 13. Calendas Iulii anno 1566. à Fel. Rec. Pio Papa Quinto obtinuerunt pro suo Monasterio censi debet inutilis & nullius momenti: nam non tantum iure communi, l. 2. §. si quis à Principe Ne quid in loco publ. c. Quamvis de rescrip. lib. 6. sed etiam per regulas Cancellariæ Apostolicæ per continuas successiones Pontificum sapissimè renovatas constitutum est, jus alicui etiam per summum Pontificem ex ordinaria juris potestate per quamcumque concessionem aut dispositionem tolli non posse, Reg. de iure quæsto non tollen. * Verum quidem est, Pontificem ex plenitudine potestatis posse etiam juri quæsito in rebus ecclesiasticis derogare, cum hoc vult & expressè declarat, Paul. Paris. d. cons. 3. nu. 70. cum seq. sed non cum solà Apostolica auctoritate utitur (ut contigit in hoc per Opponentibus postea obtenta dismembratione, separatione & unione) quæ in dubio præsumitur tantum esse ordinaria, non absoluta, exorbitans, & de plenitudine potestatis. Quamvis non desint, qui nec huic clausula inserta in Bulla hanc vim attribuunt; præsertim ubi ad suggestionem & preces alicujus concessio rei vel juris alteri quæsitum facta est, nec eidem concessioni inserta sunt verba, unde colligi possit Pontificis tam præcisa & exorbitans voluntas, Phil. Decius cons. 158. Pro tenui nu. 6. & cons. 656. Scen. simu. nu. 18. Cum itaque in Bulla Opponentium nulla conspiciatur clausula, vel motus proprii, vel certa scientia, vel absolute plenitudinis potestatis; sed hoc tantum continetur, quòd ad suggestionem & narrationem Opponentium ac intercessionem Serenissimæ Catholicæ Majestatis, Apostolica auctoritate facta sit hæc dismembratio, separatio, & unio non totius dicti Monasterii S. Barbara, & bonorum, jurium, ac pertinentiarum ejusdem; sed tantum illorum reddituum & proventuum, qui in Ducatu Lutemburgensi consistunt; non potest illa censi facta ex plenitudine potestatis; nec purè & absolute, sed sub tacita & intrinseca conditione, non tantum veritatis per dictos Opponentibus pro obtinenda hac unione narratorum, c. Super literis De rescrip. sed etiam si alteri in hujusmodi bonis tempore concessionis jus quæsitum non fuerit: præsertim quia Pontifex hanc legem sibi præscripsit, & per regulas Cancellariæ declaravit, suæ intentionis non esse per quamcumque gratiam vel literas Apostolicas velle alicui jus quæsitum tollere, etiam si illa literis ejus nominatim non inferatur, quasi semper intelligatur, c. Ex tharum De auctoritate & usu paup. Felin. in c. Capitulum De rescrip. Cujus dicendi in proposito tanto major est occasio, quòd hujusmodi concessio est obtenta per surreptionem & obreptionem, omnia scilicet narratione & expositione, quòd hujusmodi Monasterium & ejus bona ac pertinentiæ essent per Priorissam & Conventuales posita ad manus Archiepiscopi; & deinde per eundem Archiepiscopum jure ordinario applicata, unita, & incorporata Collegio dictæ Societatis; cujus mentionem si vel tenuem Oppo-

nentes

nentes in sua supplicatione pro obtinenda hac dismembratione & approbatione S. D. N. Papae porrecta fecissent, non est verosimile, quod voluisset hanc sequentem dismembrationem & approbationem ad commodum Opponentium facere contra unionem prius per dictum Archiepiscopum ad commodum dicti Collegii factam, & per suam Sanctitatem confirmatam & approbatam, necnon sequuta apprehensione possessionis & perceptione bonorum ad effectum perductam: ita ut subdola hac suppressio prius obtenta ab Ordinario & per Pontificem approbata unionis & incorporationis ad utilitatem Collegii dictae Societatis Opponentibus non prodesse, sed nocere debeat, *d. c. Super literis, l. Est non cognitio C. Si contra ius vel utilit. publ. & multo magis narratio eorum, quae aperte falsa esse deprehenduntur. Veluti in primis, quod dictum Monasterium S. Barbara à Monialibus destitutum, tempore huiusmodi porrectae supplicationis penè desolatum fuerit, cum desolatum eici non potuerit, quod totum cum omnibus suis bonis & pertinentiis primò ad manus Archiepiscopi, post deinde per dictam priorem unionem & applicationem iure perpetuo ad dictum Collegium translatum fuit, & optimo iure possidebatur, *l. Et qui sub imagine C. De distract. pign. l. Sicut §. si pervacuū D. Quib. mod. pig. vel hypoth. sol. ita ut huic narrationi ad magis excitandum Pontificem ad hanc posteriore separationem & approbationem adjuncta, callida & subdola significatio metus, quod scilicet bona dicti Monasterii S. Barbara in dicto Ducatu alioqui ab aliis saecularibus personis usurpari & dilapidari possent, obreptionis modum augeat; cuius metus esse non poterat isdem bonis per dictam Archiepiscopi provisionem ac dispositionem, & Collegii dictae Societatis antecedentem acquisitionem, & tunc praesentem possessionem in tuto collocatis. Et haec quidem omnia, nulla facta mentione vel prioris unionis, vel Collegii dictae Societatis, cuius si vel unico verbo facta fuisset in dicta supplicatione mentio, nulla erat dictis Opponentibus futura spes obtinendi vel unum cespitem terrae aut unum obulū ex bonis dicti Monasterii, cum damno Societatis, quam idem Pius Pontifex semper affectione pensissimā prosequutus fuit. * Cum igitur res ipsa demonstraret, hanc surreptionem esse dolosam, omnimodò vitare debet sic obtentam dismembrationis & appropriationis hanc gratiam, *d. c. Super literis De refer. Bart. & alii in l. Praescript. C. Si contra ius vel util. publ. cum in gratiosis, qualis est haec Opponentium impetratio, etiam non subdola, sed ex ignorantia aut simplicitate commissā surreptio & obreptio, nocere debeat, *c. Si super gratia De offic. & potest. iud. deleg. lib. 6. Felin. in c. Ad audientia n. 13. de resc.****

Quae cum ita stringant, & nullitatem impetrationis ab Opponentibus obtenta arguant; ad externa praesidia confugiunt Opponentes. Illud inter alia dictis supplicantibus obijcientes, quod super sua applicatione & incorporatione non obtinuerint consensum seu placitum Regium, quo ad usum obtenta huiusmodi incorporationis omnino opus esse putant ex ordinatione Philippi Ducis Austriae in anno 1497. edito; & eo deficiente gratiam obtenta nullius esse utilitatis & effectus. * Ceterum hanc objectionem facile removet ipsa ordinationis verba, quae disertè & specialiter loquuntur de literis non quibuscumque, sed dumtaxat Apostolicis seu

Pontificiis; ita ut cum huiusmodi ordinatio à jure communi exorbitet, imò illi planè repugnet & contraria sit, & libertati Ecclesiasticae contrarietur, *Auth. Cassa C. De sacres. Ecl. Decius conf. 442. In causa in qua n. 7. nullam extensionem admittere, sed intra tenorem & rigorem verborum, quibus concepta est, cōstringi abeat, Bald. in l. Non sine C. de bonis qua liber. ut quod verba novae ordinationis in fronte non significant, illa continere non censetur, l. Si vero §. de viro p. Solutio matrim. & ibi Bart. Lult. C. de interd. matrim. c. Cum dilectus & ibi DD. De consuet. ut quibus non conveniunt verba novae legis seu ordinationis, non conveniat etiam nec illis adaptari possit illius dispositio, l. 4. §. toties & ibi Bart. De dam. insec. Decius conf. 553. In civitate Lucana n. 7. tunc cum contra formam juris communis est huiusmodi dispositio, sed casus qui omisus est, pro omisso haberi debeat ac regulari seu definiti secundum terminos juris communis, *d. §. de viro, c. Susceptum de refer. lib. 6. Quam legem & juris observationem etiam Imperatores, legum & juris communis conditores, sibi praescribunt, l. Praecipimus De appell. ut quicquid nova lege ab ipsis prolata expressim non conspicitur, id veterum legum constitutionumque regulis relictum intelligatur. Quae interpretationis angustia potius protanda & amplectenda est, quam laborandum ad extensionem ejus; quod jure communi illicitum & prohibitum est, *c. Non minus De immunit. eccles. & quod factum superinduceret horrendas execrationes & censuras, quibus Bulla Apostolica, quae singulis annis in cena Domini publicatur in eos, qui executiones literarum Apostolicarum fieri non patiuntur, obnoxios facit. Proinde cum dicta nova ordinatio pœnalis, & à terminis juris communis recedens constitutio sit concepta tantum de literis Apostolicis, & quidem adhuc non enunciat, sed dumtaxat loquentibus de gratis exspectatis, reservationibus aut aliis provisionibus si per beneficiis in ditionibus dicti Archiducis constituitur, consequens est in illum non impigisse dictum Collegium, utende & ad executionem perducendo concessionem seu literas Archiepiscopi Ordinarium ejus diocesis, in qua unicuique Monasterii omniaque ad eam pertinentia bona promiscuè tam in ditionibus temporalis domini Regiae Majestatis, quam ipsius Episcopi, & aliorum Dominorum temporalium sita sunt, non de exspectatis aut reservatis aut provisionibus aliquibus gratis beneficiis; sed unionis, appropriationis, & incorporationis Monasterii & bonorum ad dispositionem Archiepiscopi ex jure communi pertinentium, *d. c. Sicut unire, a. Clem. Quia contingit: quae concessio, appropriatio, & unio, cum per se sitet, solaque sufficiat dicto Collegio, nihil Supplicantibus nocere potest, quod in hac re quoque utantur literis Apostolicis consensu & approbationis dictae unionis factae jure ordinario; quia vis & effectus acquisitionis consistit in facto Archiepiscopi, non in approbatione & velut confirmatione Pontificia, *l. Et quia & ibi DD. De iuris. omnium iud. virtute* cuius etiam nulla facta est executio, neque fieri necesse fuit.****

Obijciunt quoque Opponentes hanc applicationem & approbationem dicti Monasterii, quatenus respicit decimas Ecclesiae de Dalhè, jure non subsistere; ideo quod decimae illae sint feudales & jure feudi moveantur ad Abbatia S. Maximini, sine cuius

enjus consensu Archiepiscopus hanc unionem facere non potuit; ut nec posset Ecclesiam patronatam sine consensu patroni unire, *Zabarrell. in Clem. fin. nu. 14. de reb. Eccles. non alien. gloss. & DD. in c. Nobis & inc. Cum dilectus de iure patron.* Ceterum probabilitatem non habet huiusmodi allegatio: nam & supramentionata Bulla Bonifacii Noni, per quam unio & incorporatio facta fuit ad Monasterium S. Barbaræ; item instrumentum antecedentis consensus Abbatis & Conventus ejusdem Abbatiæ S. Maximini aperte demonstrant, quod dictæ Abbatiæ tunc competierit dumtaxat jus patronatus ecclesiasticum; hoc est jus conferendi seu præsentandi ad dictam Ecclesiam de Dalhem; quod per eorum tunc præstitum consensum & sequutam super eo unionem & incorporationem omnimodò extinctum fuit, extincta & suppressa ipsa parochiali Ecclesia de Dalhem, relicta tantum illius Vicariæ perpetua. Nec verosimile etiam est dictis Abbati & Conventui plus juris in dicta Ecclesia aut bonis illius tunc competisse, cum illius mentionem, exceptionem, & reformationem proculdubio omittendi non fuissent, si aliquid reservassent: exceptio enim & reservatio de iure collationis seu præsentationis ad dictam Vicariam, generalitatem concessionis in aliis omnibus ampliat & confirmat, *l. Nam quod §. fin. de penult. leg. l. His qui contra de legib. ut exceptio confirmat regulam in casibus non exceptis, Voet. in l. 1. de reg. iur.* Præsertim quia in dicto Abbatis & Conventus consensus instrumento non tantum continetur consensus in unionem & incorporationem dictæ Ecclesiæ; sed Ecclesiæ cum omnibus juribus & pertinentiis suis; quorum appellatione in primis continentur ipsæ decimæ, quæ sunt dos ipsius parochialis Ecclesiæ; in quibus & ad quas solus Pastor habet fundatam intentionem, *c. Cum contingat de decimis: sic ut nulla sit præsumptio, quod ad alium pertineant, nisi de privilegio vel contraria præscriptione seu consuetudine probetur, cap. 1. de re iur. glossat. lib. 6. c. 1. de præscript. eod. lib. potissimum, quia Opponentibus non demonstrant alia bona virtute huiusmodi unitæ Ecclesiæ dicto Monasterio fuisse incorporata in Ducatu Lutemburgensi. Et perquam absurdum est, quod Opponentibus non videntur dicere, ipsam Ecclesiam, non decimas illius fuisse incorporatas dicto Monasterio, cui nudum nomen Ecclesiæ nihil erat profuturum; & cujus obtinendæ aut administrandæ Moniales erant incapaces. * Et tantum abest, quod Ecclesia sic materialiter aut formaliter capta, unita dici possit, ut etiam per hanc speciem unionis ipsum jus Ecclesiæ supprimatur & extingatur; eaque suppressa & extincta, bona illius dicto Monasterio applicentur; ita ut unitum beneficium desinat esse beneficium & nomē beneficii amittat, *10. Bapt. Cuccialup. in tract. de unione art. 8. nu. 8.* Unde unio, quæ fit de Ecclesia, fit ut de proprietate, non ut de beneficio, *Oldr. cons. 223. Fallu tale nu. 7.* Proinde cum non constet has decimas umquam ad Abbatiæ S. Maximini pertinuisse; absurdum est, quod Opponentibus illas eidem Abbati & Conventui feudales esse dicant, & jure feudi moveri ad dictam Abbatiæ, quas Monasterium acquisivit ex dicta unione purè & simpliciter, non cum conditionata aliqua qualitate; idque beneficium unionis, non virtute consensus Abbatis, Conf. Wamel. Tom. I.*

& Conventus; qui effectum tantum suum operatur quoad suppressionem ipsius Ecclesiæ, & per consequens juris patronatus; quod ad illam Abbas habebat: cujus acquisitionis initium spectandum est, *l. Si procuratorem in primis, D. Mandati, non unica aut altera tantum feudi recognitio ab una dumtaxat Priorissa in anno 1521. & 1528. facta; quas duas recognitiones solas Opponentibus proferunt, ex quibus non potest rei veritas mutari, l. Ilicite §. veritas de offic. præsid. nec effici, ut quæ verè feudales non erant decimæ, ex unius Priorissæ duplici recognitione efficerentur feudales, l. Cum falsa C. de iuris & facti ignor. cum ex dicto instrumento consensus & unionis super eo sequatur certò constet dictas decimas liberas fuisse & ad dictam Abbatiæ numquā pertinuisse: sic quod huiusmodi unius Priorissæ quavis geminata cessione proflus erronea non tantum præsumatur, sed etiam probetur; quæ ob id pro confessione haberi non debet, l. Non facit De confess. De quo minus dubitandum est ex eo, quod post illam recognitionem usque ad tempus deserti Monasterii decurrerint fere triginta anni, & inde huc usque adhuc fere viginti, intra quos non constat has decimas à quoquam in feudum à dicta Abbatiæ relevatas esse.*

Illud ad invidiam Opponentibus excitandam obicitur, quod bona dictæ Ecclesiæ de Dalhem sint in Ducatu Lutemburgensi sub dominio temporali Regiæ Catholice Majestatis; ideoque Collegio dictæ Societatis extra obedientiam seu dominia suæ Majestatis appropriari non debeant, saltem non sine ejus aperto consensu, *Petrus Rebuss. in praxi beneficior. de union. nu. 28.* nam eam cavillationem avertit illud in primis, quod hæc unio non sit principaliter & specialiter de dicta Ecclesia seu illius bonis, sed de Monasterio S. Barbaræ, quod extra patrimonium Regiæ Majestatis situm est, & constitutioni illi minime subiectum: in consequentiam proinde trahuntur & veniunt illius bona in Ducatu Lutemburgensi sita: multa enim per indirectum fieri possunt, quæ directò non fierent, *l. In modis de contrah. empt. l. Quadam de acq. rer. dom. l. Ariso in fine D. Quæ res oblig. non poss. l. 2. de administr. rer. ad civit. pert. & per universalitatem seu consequentiam acquiruntur, quæ per se sola seu separatim acquiri non possunt, ut jus patronatus, d. c. Cam sacrum & ibi Gloss. De iure patron. l. 1. De auth. tutor. l. Conditionibus De condit. & demonst.* Deinde cum hæc unio & appropriatio extra dictum Ducatum Lutemburgensem nunc primum non sit facta, sed ultra hominum memoriam, & antequam Ducatus Lutemburgensis ad majores Regiæ Majestatis pertinebat, per unionem Bonifacii Noni ad Monasterium S. Barbaræ, quid mirum, si & Archiepiscopus idem eadem formâ facere potuerit ad commodum Collegii dictæ Societatis in eodem loco, ubi & Monasterium fuit? ita ut tantum sit mutatio personarum in hac unione, non loci: facilius autem quid continuatur, quam ab initio constituitur, *l. Patre farioso De his qui sui vel alieni iur. l. 1. §. casum De postulando.*

Eadem fere ratione refelli potest, quod Rei proponunt, ad Regis curam & dispositionem pertinuisse has decimas seu bona dictæ Ecclesiæ de Dalhem, quasi per desertionem dicti Monasterii vacantia, tamquam vacantia bona ad Principem

D d d

seu

seu fiscum pertineant, l. Vacantia C. D. bonis vacant. lib. 10. & ibi Bald. Equidem quam infirma sit hæc obiectio, demonstrat ipsorum Opponentium factum, qui non à Regia Majestate hæc bona accepta ferre volunt, ut nec sine crimine sacrilegii (ita enim habet textus juris, in c. Dudum V. ceterum de decim. cau. Si quis deinceps xvi. q. 7.) id possent, sed prætendunt titulum ex unione illa surreptitiè & obreptitiè à Pontifice impetrata. * Et ut etiam dispositio vacantium bonorum Ecclesiasticorum (quæ tamen non videmus quomodo vacantia aut pro derelicto habita dici queant, quæ sunt in dominio & jure Ecclesiæ, non personarum, c. Quirres Derel. Eccles. non alien.) ad Regiam Majestatem pertinere dici possit; numquam fuerunt hæc bona vacantia: cum ne momento quidem sine possessore fuerint. Nam per Monasterium S. Barbaræ non sunt habita pro derelicto, sed cessa & posita ad manus D. Archiepiscopi, & ab eo applicata Collegio dictæ Societatis, quod tempore impetratæ per Opponentis posterioris suæ unionis erat in vera & actuali possessione tam ejusdem Monasterii quam bonorum ad idem pertinentium.

Novissimè ut Opponentis nihil intentatum relinquant, inquirunt quoque in jus, potestatem, & effectum primæ unionis, quam Bonifacius Nonus ante ducentos prope annos fecit de Ecclesia de Dalhem & ejus pertinentiis, illamque aliquot argumentis enervare laborant; sed frustra. Immemorialis namque temporis præscriptio seu continua ex eo titulo dicti Monasterii possessio, omnia vitia (si quæ fuissent) discutit. Negatur ratio, ut illorum jus Opponentis convellant, à quibus sui juris titulum prætexunt; hoc est hæc bona velut à dicto Monasterio dismembrata & separata sibi appropriari (licet sine effectu juris) obtinuerunt: quam dismembrationem & separationem frustra peterent, si Monasterio & Monasterii bonis annexa non fuerunt, c. Ad dissolvendum De dispens. in pub. Cum alioqui titulus prædecessoris regulariter non sit justificandus per successorem, qui in prædecessore tanto tempore toleratus fuit, Lapis alleg. 89. DD. in c. Illud De præsumpt. quæ tolerantia non tantum diutina fuit, sed etiam immemorialis & jure constituti tituli habetur, l. Hoc iure §. ductus aqua De aqua plu. arden. His itaque omnibus maturè perpensis, aliisque, quæ per alios, omnibus angulis hujus rei pertentatis, minimisque quibuscumque, quæ brevitatibus studio attingere noluimus, examinatis, fuisse deducta & resoluta sunt, attentis, existimamus dictum Collegium statim redintegrandum esse quoad possessionem dictarum decimarum & bonorum Ecclesiæ de Dalhem: & quia de jure proprietatis quoque liquet, unâ operâ eadem illa eidem prædicto Collegio perpetuò adjudicanda.

De rebus Ecclesiæ alienan. vel non.

S V M M A R I U M.

Vnio ab ordinario facta an impediatur gratiam nominationis ad beneficia.

1. 6. Vnio facit extinctionem uniti.
 - 1. Clericatura non præsumitur sed probari debet & quomodo.
2. Clericatura non revocanda in dubium, si minores ordines collati sint, ea probata seu præsupposita ex causa cognitione.

3. Vnio beneficia quando nominati acceptare possint. Vnio ab Episcopo fieri non potest in praesentium exspectant.

4. Vnio fraudulenta non officit gratia nominationis.

5. Episcopus extra suam diocesim nihil facere potest.

7. Beneficii status ultimus inspicitur.

CONSILIUM CCXC VII.

DVo obijciuntur potissimum D. & Magistro Thomæ Methan Impetranti in causâ interdicti possessorii Canonicatus & præbendæ S. Amati Duacensis; videlicet quod de clericatura sua non docuerit; alterum, quod hic Canonicatus ante illius novissimam vacationem, quæ contigit ex condensatione & depositione D. Toulant Fanasche, per Episcopum Atrebatensem sit suppressus, extinctus; & Decanatus dictæ Ecclesiæ incorporatus & unitus. Prius enim horum obiectorum efficere videtur, quod non probatâ clericaturâ Impetrans non possit dici capax hujus vel alterius cujuscumque beneficii Ecclesiastici, c. Cum adeo de rescript. c. Ex litteris de transact. alterum, quod uniti beneficii ratio aut consideratio aliqua per se haberi non possit vel debeat. * Vnio enim quia annexam incorporationem habet, supprimit & extinguit unitum beneficium; facitque, ut nomen beneficii amittat, solumque in consideratione haberi faciat id, cui unitur & annectitur: sic quod unitum beneficium numquam vacare censetur, neque ut vacans conferri aut acceptari possit, Rota decis. 370. alias est 11. nota quod ubi beneficium de reb. Eccles. non alien. in antiq. Parisius conf. 10. In causa veniente n. 10. vol. 4. adeo ut neque sub generali reservatione contineri, neque per provisionem Papæ jus unionis tolli posse videatur, Rota decis. 460. alias est 13. Supposito quod n. 2. Vt lite pendente, in novis.

Sed ex neutro aliquid periculi imminet bono juri dicti Impetrantis; præsertim in hoc possessorio judicio: nam quod ad clericaturam attinet, etiam illa non præsumatur, cum non sit naturalis, sed externa quædam qualitas, & sic in facto constat, c. 1. de constit. lib. 6. DD. in l. Sciendum De verb. signif. & ne quidem probatis majoribus ordinibus, atque etiam sacerdotio; cum fieri possit, ut omni primâ tonsurâ quis per saltum promoveatur, c. 1. de cler. per saltum promot. c. 1. de cler. peregrinis: in proposito tamen sufficere debet Impetrantis assertio, quod in Anglia fuerit per suum Episcopum clericus factus, & in his Provinciis Belgii ad majores ordines promotus: præsertim cum hujusmodi assertio non sit nuda, sed verosimilis ex idoneis argumentis; quia scilicet totam Angliam invaserit hæresis, quod evidentia rei demonstrat & notorium facit, & ob hæresim rebus omnibus relictis inde aufugere debuerit, & sic amissis litteris tonsuræ non habeat facultatem probandi tonsuram vel per testes, vel per instrumenta seu Registrum sui Episcopi, quæ omnia furor hæreticus in Anglia suppressit & abolevit. Ex qua difficultate & perplexitate probationis fit, ut ab impetrante exacta probatio tonsuræ in Anglia ab originario suo Episcopo acceptæ postulari & exigi non debeat per testes aut instrumenta: sic quod qualibet argumenta & indicia hic sufficere debeant; cum alioqui etiam plerique, Imol. Hostiensis, Ant. de Butrio, Panor. & alii in c. Inter quatuor De cler. peregr. admittant in genere probationem primæ clericaturæ per argu-
menta